

Itä- ja Pohjois-Suomen hallitusohjelmataavoitteet 2023-2027

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat

Itä- ja Pohjois-Suomi

Tuottaa arvoa
koko Suomelle.

Vahvistaa
koko Suomen
turvallisuutta.

Kantaa vastuuta
koko Suomen
menestyksestä.

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Suurin osa Suomea

On aika nähdä Suomi uusin silmin.

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Suurin osa Suomea

On aika nähdä Suomi uusin silmin.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa kasvaa suomalaisen elämän edellytykset. Osaamme hyödyntää luontoa ja luonnonvarojamme kestäväällä tavalla. Löydämme ratkaisuja ja luomme uutta teknologiaa, tuotteita ja palveluja koko maailmalle korkeatasoisella tutkimuksella ja koulutuksella. Ääntämme ei voi ohittaa sillä suurin osa Suomea pitää huolta suomalaisista.

Olemme tehokkaasti käyttäneet aluekehittämisresursseja ja saaneet aikaan muutoksia, joilla on laajoja vaikutuksia. Itä- ja Pohjois-Suomen tavoitteet ovat koko Suomen tavoitteita. Sijaintimme myös haastaa meitä. Turvallisin raja on asuttu raja.

Suurin osa Suomea

On aika nähdä Suomi uusin silmin.

Hallitusohjelmataavoitteet kevät 2023

Rakennerahastot ja koheesio politiikka	Muu EU-politiikka (mm. metsäasiat)	Liikenne ja saavutettavuus
Investointien edellytykset	Osaava työvoima	Alue- ja kuntatason vahvistaminen

1. Oikeudenmukainen aluekehitys

EU:n koheesiopolitiikalla kavennetaan alueiden kehityseroja

- Itä- ja Pohjois-Suomen kilpailukyky ei ole kehittynyt samaa tahtia muun Suomen kanssa. EU:n aluekehitysrahoilla on ratkaiseva merkitys osaamisen, työllisyyden, hyvinvoinnin ja kestäväen kasvun edistämässä sekä digivihreän siirtymän jouduttamisessa.

Suurin osa EU-rahoista Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen perusteella

- Suomen saama aluekehitysrahoitus perustuu maan itä- ja pohjoisosan harvaan asutukseen, pitkiin välimatkoihin ja kylmään ilmastoon. Tätä Suomen EU-liittymissopimukseen kirjattua kriteeriä ei tule kyseenalaistaa eikä jakoperusteita muuttaa kansallisesti.
- Lisäksi erityinen pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) erityistuen taso on pidettävä ennallaan.
- Hallinnossa tulee säilyttää EU:n läheisyysperiaatteen mukainen maakunnallinen päätöksenteko.

2. Eurooppa-politiikalla vahvistetaan elinvoimaa ja koko maan turvallisuutta

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vaikuttanut kielteisesti aluetalouteen, liikenteeseen ja logistiikkaan sekä matkailuun erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa

- Pitkä EU-ulkoraja on huomioitava Suomen EU-tavoitteissa mm. liikenteen, huoltovarmuuden ja turvallisuuden osalta. EU-rahoituksen tulee mahdollistaa myös saavutettavuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvät investoinnit.
- Ruokaa tuottavan maatalouden toimintaedellytykset ja kannattavuus turvattava (tukitaso ja CAP). Elintarvikeomavaraisuutta on vahvistettava.
- Metsäpoliittinen päätös- ja ohjausvalta tulee säilyttää jäsenmailla. Ilmasto- ja ympäristötavoitteiden ja kannattavan metsätalouden on oltava tasapainossa. Jäsenvaltioiden metsien erilaiset olosuhteet on tunnistettava ja kansallista osaamista tulee hyödyntää. Metsäpolitiikkaan yhdenmukainen terminologia ja määritelmät koko EU:n tasolla.

3. Panostetaan Itä- ja Pohjois-Suomen saavutettavuuteen

- Perusväylänpidon rahoitustaso korjausvelkaa vähentävälle tasolle.
- Pohjois- ja Itä-Suomen alueiden saavuttavuus on turvattava (lento-, tie- ja raideliikenne, satamat, matkaketjujen kehittäminen teknologisin ratkaisuin, kattavat laajakaistayhteydet) kilpailukyvn näkökulmasta.
- Savon ja Karjalan ratoja kehitettävä vastaamaan lisääntyneitä tarpeita.
- Kaikista maakunnista turvataan alle 3 tunnin saavuttavuus pääkaupunkiin.
- Strateginen suunnanmuunnos idästä länteen kansainvälisessä kytkeytymisessä. Itä- ja Pohjois-Suomen kytkeydyttävä Pohjois-Ruotsin ja Norjan liikenneverkkoon ja muodostaa ”Itämeri-rippumaton” yhteys länteen.
- EU-laajuista TEN-T liikenneverkkoa on kehitettävä ydin- ja kattavan verkon osalta.
- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) laadinnassa ja liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa on geopoliittisen tilanteen vuoksi tarkasteltava painokkaammin Suomen sisäisiä muuttuneita liikennevirtoja sekä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden tarpeita.

4. Vihreät investoinnit Suomen kasvun mahdollistajina

Investoinnit edellyttävät uusiutuvan energian tuotantoa ja kantaverkon kehittämistä Itä- ja Pohjois-Suomessa. Siis enemmän kannusteita ja vähemmän esteitä:

- Vihreään siirtymään ja energiamurrokseen liittyvät viranomaisprosessit on selkeytettävä ja nopeutettava yli hallintorajojen. Ne tulee sovittaa EU-säädöksiin.
- Energiaverotuksen tulee olla pohjoismaisessa vertailussa kilpailukykyistä ja investoreille kannustavaa. Lainsäädäntöä on kiirehdittävä.

Metsä- ja ympäristöpolitiikkaan kansallista ja alueellista liikkumavapautta

- Julkista rahoitusta ohjaava lainsäädäntö ja sen tulkinnat yhdenmukaisiksi, selkeiksi ja oikeudenmukaiseksi.

Investoinnit Itä- ja Pohjois-Suomeen ovat osa Suomen turvallisuuspolitiikkaa

- Myös Nato-jäsenyys edellyttää investointeja mm. nykyisiin varuskuntiin ja liikenneyhteyksiin.

5. Osaava työvoima on elinvoiman edellytys

Työperäinen maahanmuutto sujuvammaksi

- Tuki ulkomailta tulevan työvoiman integrointiin pysyviksi työntekijöiksi ja asukkaiksi.

Alueellisia ratkaisuja koulutetun työvoiman saamiseksi

- Koulutuksen riittävä rahoitus alueiden ajankohtaisiin ja tuleviin työvoimatarpeisiin.
- Oppilaitosten kansainvälistymisen ja vetovoimaisuuden tukeminen, esim. englanninkielinen koulutus laajemmin myös toiselle asteelle.

TKI-rahoituslainsäädännön toteumista tulee edistää koko Suomessa (4 % BKT:stä)

- TKI-rahoitusta on pystyttävä suuntamaan alueellisesti nykyistä laaja-alaisemmin (innovaatioekosysteemien kehittäminen kaikissa maakunnissa).

6. Alue- ja kuntatason roolia elinvoiman tekijänä tulee vahvistaa

Valtionosuusjärjestelmä ja muu kuntia koskeva rahoitusjärjestelmä tulee uudistaa nopealla aikataululla

- Itä- ja Pohjois-Suomen haasteet (vanheneva väestö, työvoiman saatavuus ja pitkät välimatkat) huomioitava rahoituksessa. Kunnille on taattava riittävä rahoitus TE-palveluiden valmisteluun ja käynnistämiseen.

Valtion aito läsnäolo alueilla ja maakunnan liittojen roolin vahvistaminen

- Tarvitaan monialaisia ja aluelähtöisiä ratkaisuja, ei hallinnon sektorikohtaista keskittämistä. Valtion aluetason ja maakunnan liittojen roolit tulee selkeyttää.

Hyvinvointialueille on taattava riittävät resurssit

- Ei uusia tehtäviä hyvinvointialueille. Rahoituksessa huomioitava IP-alueen haasteet. Yliopistosairaaloiden erityistehtävien hoitaminen hyvinvointialueille ohjattuna lisärahoituksena tai erillisrahoituksena.

Kansalaisjärjestöille ja paikalliselle kehittämiselle julkista tukea

- Poistetaan lainsäädännöllisiä esteitä monipaikkaisen asumisen, työnteon ja yrittämisen mahdollistamiseksi.

Kiitos!

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat